

REKABET KURUMU
REKABET UZMAN YARDIMCILIĞI
YAZILI SINAV SORULARI
(11 Kasım 2004 Perşembe)

Sınav Talimatı:

- Aşağıdaki 9 sorudan toplam 5 soru cevaplandırılacaktır.
- Hukuk, İktisat ve İşletme gruplarından en az birer soru cevaplandırılması zorunludur.
- Her soru ayrı kağıtlarda cevaplandırılacaktır.
- Değerlendirmede 100 üzerinden her sorunun değeri 20 puandır.
- Sınavda tükenmez kalem kullanılacaktır.
- Sınav süresi 3 saattir.

Başarılar dileriz.
SINAV KOMİSYONU

HUKUK SORULARI:

1. Ceza hukukunda kanunilik ilkesi nedir? Bu ilkenin idari suç ve cezalar açısından uygulanırlığını tartışınız.
2. Anonim şirketlerde imtiyazlı pay nedir? İmtiyazlı pay ihracı için hangi şartlar gerekir? İmtiyazlı pay sahipleri nasıl korunur? Açıklayınız.
3. Bir müşterinin, kendisiyle satım sözleşmesi yapmayı reddeden tekel konumundaki bir işletmeye karşı, Borçlar Hukuku anlamında bir talep hakkının bulunup bulunmayacağını, varsa bunun dayanağını tartışınız.

İKTİSAT SORULARI:

1. X malının talep işlevi $Q_d = 40 - 2P$, arz işlevi $Q_s = 10 + P$ olsun.
(a) Bu malın piyasası dengede iken talebin fiyat esnekliği E_d ve arzın fiyat esnekliği E_s değerlerini bulunuz.
(b) Bu malın fiyatında 2 YTL artış olsa, tüketici fazlası (consumer surplus) ne kadar değişir bulunuz ve sonucu yorumlayınız.
(c) Bu malın fiyatında 2 YTL artış olduğunda talebin yay (arch) esnekliğini hesaplayabilir misiniz? Aynı bilgiyle arzın yay esnekliğini bulabilir misiniz? Cevabınız evet ise sonuçları bulunuz, hayır ise nedenini açıklayınız.
2. (a) Kısa dönemde aşırı kar elde eden tekelleri bir firmanın denge fiyatının, üretim düzeyinin ve toplam karının belirlenmesini şekil yardımıyla açıklayınız.
(b) Götürü vergi uygulaması tekelleri bir firmanın denge üretim düzeyini, fiyatını ve toplam karını nasıl etkiler, açıklayınız.
3. Aşağıdaki eşitliklerde Y: GSYİH, C: Özel tüketim harcaması, I: Özel yatırım harcaması, G: Kamu harcaması, X: Mal ve hizmet ihracatı, M: Mal ve hizmet ithalatı, Y^d : Özel harcanabilir gelir, R: Net dış transfer geliri, T: Net (kamu transferi düşüldükten sonra) vergi geliridir.

$$Y = C + I + G + X - M$$
$$Y_d = Y + R - T$$

- (a) Bu eşitlikleri kullanarak kamu dengesi, özel kesim dengesi ve dış denge arasındaki ilişkiyi gösteriniz ve kısaca değerlendiriniz.
- (b) Yabancı doğrudan yatırım, portföy yatırımı, kamu kesimi lojman yapımı harcamaları, ve dış borç faiz ödemelerinin yukarıdaki birinci özdeşlikte yer alıp almayacağını, yer alıyorsa hangi kalemden olduğunu açıklayınız. Yer almıyorsa nedenini açıklayınız.

İŞLETME SORULARI:

1. Kurumsal düzeyde izlenebilecek stratejilerden biri de firmanın şu anda faaliyet gösterdiği sanayiden başka sanayilere girmesidir (çeşitlendirme stratejisi). Bu stratejinin bir firmanın hissedarlarının servetine azami katkıda bulunup bulunmayacağını saptamak amacı ile kullanılan üç kriter (test) nedir? Her birini kısaca açıklayınız.

2. Bir danışmanlık firması sizi 20 yerel pazarda Y ürününün talebini incelemeniz için tutmuş olsun. Bu piyasalar için yapılan istatistiki analizin sonuçları aşağıdaki gibidir (standart hatalar parantez içindedir):

$$Q_Y = 85000 - 1000F + 250F_X + 0.05R + 0.02G$$

(120000) (600) (180) (0.4) (0.1)

$$R^2 = 0.96$$

$$\text{Tahminin standard hatası} = 10$$

Q_Y Y ürününün talebini, F Y ürününün fiyatını, F_X X ürününün fiyatını, R reklam harcamalarını, G ise ortalama hane halkı gelirini göstermiş olsun. Tipik bir piyasada F 100 YTL, F_X 75 YTL, R 50000 YTL ve G 42500 YTL olduğunu varsayarsak,

- Tipik bir piyasada Y ürününün talebini tahmin ediniz.
- Talep için %99 güven duyduğunuz bir aralık tahmini oluşturunuz ($t_{15, 0.01} = 2.947$)
- Fiyat esnekliğinin -6 olduğunu varsayarsak, firma için optimum kar marjı oranı nedir?

3. Kırmızı Elma Meyve (KEM) firmasının son açıkladığı hisse başına düşen kar miktarı (EPS) 10000TL dir. Firmanın temettü dağıtım politikası doğrultusunda bu miktarın %60'ını (Payout ratio) temettü olarak dağıtacağını açıklamıştır. KEM'in hisse senedinde istenen getiri oranı %15 (r_E), ve özsermaye karlılık oranı ise %10 (ROE) dur. KEM'in yönetim kurulu ise firmanın piyasa değerini arttırabilmek için temettü dağıtım oranlarını değiştirmeyi düşünmektedir. KEM'in temettü oranını %40 a düşürmesi veya %80 e çıkarması hisse senedi fiyatını nasıl etkiler? Şu anki fiyatı ve düşünülen olası temettü miktarlarındaki fiyatları hesaplayarak, hisse senedi fiyatındaki değişimlerin nedenini açıklayınız. Yönetim kurulunun kararı ne olmalıdır?